

ЧРЕЗ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЖАЛБА

от

фондация „Програма Достъп до Информация”

представявана от Гергана Делова Жулева,
изпълнителен директор

сдружение „Център на неправителствените
организации”, представявано от Георги Милков
Димитров председател УС

фондация „Български институт за правни инициативи”,
представявана от Биляна Гяурова-Вегертседер
изпълнителен директор

чрез пълномощник адв. Александър Кашъмов от САК

съд. адрес: София, бул. Васил Левски № 76, ет.3

СРЕЩУ

т.38.1, т.38.4 и т.38.5 от Решение на ВСС от заседание на
25 април 2013 г.

НА ОСНОВАНИЕ

ЗСВ и АПК

Уважаеми Върховни съдии,

Обжалваме горното решение като постановено в нарушение на чл.41 от Конституцията, чл.10 от Европейската конвенция за правата на човека и чл. 17, ал.2 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси /ЗПУКИ/.

Оспорените решения се съдържат в протокол от заседанието на Висшия съдебен съвет, проведено на 25 април 2013 г. От публикувания в интернет страницата на ВСС текст на решенията е видно, че не са посочени редът за обжалване, срокът и компетентният съд. Това обстоятелство обуславя приложението на чл.140, ал.1 от АПК, поради което срокът за оспорване следва да се счита, че е два месеца. Оспорените решения не са съобщавани на страните. Понастоящем са достъпни на интернет страницата на ВСС.

Неправителствените организации жалбоподатели имат правен интерес да оспорят процесното решение, тъй като с него се ограничава свободният достъп на всеки до публикуваната в интернет страницата на ВСС информация. Съгласно чл.41, ал.1 от Конституцията всеки има право на достъп до информация, на което кореспондира задължението на съответните държавни органи за предоставяне на такава. Съгласно мотивите, изложени в РКС № 7 от 4 юни 1996 г. по к.д. № 1/ 1996 г., това задължение се подразделя на задължение да отговаря на запитвания на гражданите и задължение за осъществяване на активна прозрачност. Последното е свързано с изпълнение на задълженията, предвидени от различни закони, за публикуване на информация, т.е. активното ѝ оповестяване, без това да бъде искано от конкретен заявител.

Предприетото с оспорените решения ограничаване на публичния достъп до информацията, съдържаща се в декларациите по ЗПУКИ. По този начин се ограничава достъпа на всеки до тази информация, без да са налице конституционните и законови предпоставки за това. С това ограничение **се нарушават материалният закон и административнопроцедурните правила**. Допуска се и **съществено отклонение от целта на закона**, която е да се осигури публичност на декларираните обстоятелства относно възможен конфликт на интереси, с цел предотвратяване на корупция и нарушения на интегритета /в случая на на магистратите/. С наложеното ограничение на публичността и оттук – на правото на информация се постига точно обратната цел – осигуряване на непрозрачна среда, която практически подхранва практики на корупция и нарушения на интегритета в системата на съдебната власт.

1. Оспорените решения са в нарушение на материалния закон. Нарушени са чл.41 от Конституцията на Република България, чл.10 от Европейската конвенция за правата на човека /ЕКПЧ/ и чл.17 от ЗПУКИ. Не е налице соченото в оспорените решения основание за защита на личните данни.

А. Декларациите за конфликт на интереси са публични по изричната воля на законодателя

В самия Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси изрично е определен обхватът на лицата, които са длъжни да подават декларации за

конфликт на интереси. Съгласно чл.3 от ЗПУКИ тези лица са обозначени като „заемащи публични длъжности“. От изложеното е видно, че законодателят е преценил именно заемащите такива длъжности лица като публични фигури, поддържането на чиято етика и почтеност са от съществено значение за нормалното и почтено функциониране на държавните органи и системата им в демократичното общество. Това е и преценка на законодателя, че общественият интерес от узнаване на определената в ЗПУКИ информация, съдържаща се в декларациите, надделява над съображенията за защита на данните от всякакъв характер. В чл.17 от ЗПУКИ е изразена **категоричната воля на законодателния орган за публичност** на декларираните обстоятелства относно лицата, заемащи публични длъжности.

Б. Защитата на личните данни на публичните фигури е много по-занижена от тази на частните лица

Според тълкуването на чл.41 и чл.32 от КРБ, прието от Конституционния съд, личните данни на публичните фигури се ползват с по-ниска степен на защита от тези на частни лица. Според изложеното в РКС № 7 от 4 юни 1996 г. по к.д. № 1/1996 г. становище:

... може да се заключи, че държавната власт като цяло, както и политическите фигури и държавните служители могат да бъдат подложени на обществена критика на ниво, по-високо от това, на което са подложени частни лица.

Това становище на Конституционния съд е изрично доразвито в неговото Решение № 4 от 26 март 2012 г. по к.д. № 14/2011 г.:

Поначало защитата на личните данни на лицата по чл. 3 от закона [лица, заемащи публични длъжности или осъществяващи публични дейности – бел. наша] е много по-занижена в сравнение със защитата на останалите граждани. Примери за това са ежегодното оповестяване в специален регистър на данни за доходите, имуществото, влоговете и вземанията им или деклариране на други защитени данни с оглед установяване на конфликт на интереси.

След като Конституционният съд е изразил ясно становище по въпроса, тълкувайки Конституцията и попълно, в светлината на нейните разпоредби, чл.17 от ЗПУКИ, оспорените решения на Висшия съдебен съвет се явяват в нарушение на Конституцията или иначе казано, **противоконституционни**.

Същият подход е приет в трайната практика на Европейския съд по правата на човека по чл.10 и чл.8 от ЕКПЧ /вж. напр. Решение по делото Лингенс с/у Австрия/.

В. Защитата на личните данни не е абсолютна

Личната сфера на хората, в това число личните им данни, са защитени съгласно чл.32 и чл.34 от Конституцията, Конвенция № 108 на Съвета на Европа, Директива 95/46/ЕО и Закона за защита на личните данни. Правото на защита на личните данни обаче не е абсолютно. Напротив, тяхното разпространяване и публикуване, както и другите форми на обработването им са допустими на посочените в закона основания и за посочените цели. Съгласно чл.4, ал.1, т.1 обработването на лични данни е допустимо, когато е необходимо „за изпълнение на нормативно установено задължение на администратора на лични данни“. В случая с нормата на чл.17, ал.2 от ЗПУКИ е създадено именно нормативно задължение за публикуване на декларациите, и то в изпълнение на предвидения в Конституцията и ЕКПЧ баланс между правата, който бе изяснен по-горе. Като не е съобразил това, ответникът е **нарушил материалния закон**.

Г. Изразът „при спазване изискванията на ЗЗЛД“ е изтълкуван неправилно

Изразът „при спазване изискванията на ЗЗЛД“, употребен в чл.17, ал.2 от ЗПУКИ е изтълкуван неправилно в оспорените решения. Преди всичко, с тълкуването му е обезсмислено задължението за публикуване и целта на публичността на декларациите. По този начин е изопачена и нарушена волята на законодателя. На следващо място, изразът следва да се тълкува не като основание да се изключи изцяло публичността, както е сторено, а като изискване за спазване на принципите при обработване на лични данни, заложили в чл.2, ал.2 от ЗЗЛД. Важен в това отношение е принципът за пропорционалност, който е вложен в чл.2, ал.2, т.2, т.3 и т.4 от ЗЗЛД. Съгласно чл.2, ал.2, т.2 данните трябва да бъдат съотнесими и ненадхвърлящи целите на обработване. Приложено към настоящия случай, това означава, че лични данни, които не разкриват посочените в ЗПУКИ обстоятелства, подлежащи на деклариране, но присъстват в декларациите, следва да бъдат защитени от публичност. Това се отнася обаче само до данните, които не се въвеждат задължително в декларациите. Обратното тълкуване води до абсурд.

От изложеното следва, че изразът, употребен в ЗПУКИ „при спазване изискванията на ЗЗЛД“, следва да се тълкува в съответствие с Конституцията и ЕКПЧ. Тоест, той се отнася до данни извън изискуемите в декларациите по ЗПУКИ. Като е приел обратното тълкуване, **ответникът е нарушил закона**.

2. С оспорените решения са нарушени административнопроцедурните правила, тъй като е разпоредено премахването на публикувана информация от интернет страницата и е отправено искане на съгласие от страна на лицата, попълнили декларациите, каквото за случая не се изисква. Липсата на публичност на информацията е обусловена от съгласие на лицата, каквото в действителност законът не изисква. Аргументите са подробно изложени

по-горе. Нарушението е съществено, тъй като води до накърняване на основни права на всеки, в това число на жалбоподателите. Следователно са **съществено нарушени административнопроизводствените правила**.

3. С оспорените решения е допуснато отклонение от целта на закона. Целта е превенция на конфликт на интереси, непочтеност и корупция, чрез прозрачност и публичност. Отмяната без основание на задълженията на закона за осигуряване на прозрачност и публичност се представя като целяща защитата на личните данни. В случаи като настоящия тази защита следва да отстъпи пред интереса от прозрачност и публичност. Следователно наложеното ограничение на общодостъпната информация се равнява на цензура и информационен монопол /по терминологията на Европейския съд по правата на човека/. Тази цел е обратната на определената от законодателя, поради което оспорените решения се явяват **в отклонение от целта на закона**.

Предвид изложеното, моля да отмените оспорените решения на ВСС.

Приложение: 1. Адв. пълномощно от СЦНПО-Разград

2. адв. пълномощно от ФБИПИ

3. препис от жалбата

С уважение:

1.

/фондация ПДИ – изп. директор Гергана Жулева/

2.

/сдружение ЦНПО- Разград – пълномощник/

3.

/фондация БИПИ – пълномощник/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № 16

от заседание на Висшия съдебен съвет,
проведено на 25 април 2013 г.

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

**ПРЕДОТВРЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА
ИНТЕРЕСИ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИВСС**

38. ОТНОСНО: Проект на решение относно публикуване на декларации по чл. 12 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси на интернет страницата на Висшия съдебен съвет във връзка с изразено становище от Комисията за защита на личните данни по приложението на чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ.

ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

РЕШИ:

38.1. Декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ, обявени на интернет страницата на Висшия съдебен съвет към датата на вземане на решението, да бъдат премахнати до получаване на изричното писмено съгласие на деклараторите за тяхното публикуване.

38.2. Магистратите, които са съгласни подадените от тях декларации за периода от 01.01.2009 г. до настоящия момент да бъдат обявени на интернет страницата на ВСС, да изпратят изричното си писмено съгласие за това съгласно приложения образец, в едномесечен срок от датата на вземане на решението.

38.3. Декларациите, за които е получено съгласие за обявяването им в интернет, да се обработват по реда на постъпването му, чрез сканиране на изображението, и да се публикуват в поименен списък, съдържащ имената на декларатора и вида на подадената декларация.

38.4. Считано от датата на вземане на решението, на интернет страницата на ВСС да се обявяват само декларации, съдържащи изричното писмено съгласие на декларатора за извършване на това действие, оформено в отделен текст към подадената декларация. При липса на

такова съгласие, в списъчен вид да се публикува информация единствено за имената на декларатора и вида на подадената декларация.

38.5. Разделът от интернет страницата на ВСС, предназначен за обявяване на декларации по чл. 12 от ЗПУКИ, да се актуализира в съответствие с взетите решения, като в него се публикува следната информация:

- съобщение за актуализирането на раздела, съгласно приложения проект;

- Становище на Комисията за защита на личните данни с рег. № П-1799/2013 г. от 08.04.2013 г. относно приложението на чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ;

- образци на декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ с оформено в отделен текст към тях съгласие за публичното им обявяване.

38.6. Указва на административните ръководители на органите на съдебната власт, съдиите, прокурорите и следователите, при деклариране на несъвместимост и частен интерес пред Висшия съдебен съвет да ползват образците на декларации по чл. 12 от ЗПУКИ, публикувани в интернет страницата на ВСС.

38.7. Указва на административните ръководители на органите на съдебната власт да сведат настоящото решение до знанието на всички съдии, прокурори и следователи, и да създадат необходимата организация за изпълнение на решенията по т. 38.2 и т. 38.6.

38.8. Указва на административните ръководители на органите на съдебната власт, като орган по назначаването на съдебните служители, да предприемат необходимите мерки за изпълнение на чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ в съответствие с изразеното становище от Комисията за защита на личните данни.

38.9. С настоящото решение се отменят решение на ВСС по протокол № 52/17.12.2008 г. – т. 17 от допълнителните точки, относно утвърждаване на механизъм за подаване на декларациите по чл. 12, т. 2 от ЗПРКИ и Допълнителните указания във връзка с декларирането на несъвместимост и частни интереси от страна на съдиите, прокурорите и следователите съгласно ЗПРКИ, приети с решение на ВСС по т. 34 от протокол № 45/19.11.2009 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ ВСС: /п/ Соня Найденова

Вярно с оригинала,
Адм. секретар: /п/ М. Гуркова
и/к/